

STUDII ȘI ARTICOLE

ARTICLES

Slujirea diaconală a femeilor în Biserica Ortodoxă Coptă astăzi

Christine Chaillot¹

Trad. din eng. : Protos. Lect. Dr. Vasile Bîrzu

Pr. Conf. Dr. Habil. Daniel BUDA

Rezumat:

Articolul abordează problema slujirii diaconeselor în Biserica Ortodoxă Coptă de la primele începuturi de reorganizare în modernitate în anii 1950 până în zilele noastre, incluzând și istoria și organizarea acestei noi instituții sau ordin laic dedicat, nu cântării la strană, și nici unui mod de viață de claustrare monastică, ci activităților caritative, îngrijirii oamenilor, vizitării familiilor nevoiașe, catehezei, educației și rugăciunii împreună cu copiii și cu cei în suferință și neștiință. Acest proces de organizare a fost reglementat în anul 1988, de papa Shenouda și Sinodul Bisericii Ortodoxe Copte hotărând ca așa numitele "femei consacrate" să avanseze prin mai multe trepte: "femeie consacrată" (*mukarrasa*), subdiaconiță și diaconiță, pe baza unei tradiții milenare a Bisericii reactivată în modernitate datorită unor necesități stringente. Articolul documentează asupra modului de cultivare și organizare a ethosului slujirii creștine a lumii, descriind experiența acumulată în Biserica Coptă în această privință.

Cuvinte cheie:

diaconițe, femei consacrate, ordin laic, Biserica Coptă.

¹ Christine Chaillot (Patriarhia Ecumenică) este o teoloagă ortodoxă de origine elvețiană specializată în situația actuală a Bisericilor Ortodoxe (atât Răsăritene cât și Orientale). Email: acchaillot@hotmail.com

Introducere

În istoria Bisericii, diaconițele sunt menționate în Noul Testament și în Biserica timpurie. Cuvântul «diaconițe» provine din cuvântul grecesc, *diakonos* (διάκονος), pentru «diacon», ceea ce înseamnă slujitor sau ajutător.²

Tema diaconițelor este în prezent discutată în mai multe Biserici. În unele a fost recent organizat un diaconat feminin, de obicei la nivel local și ad-hoc. În zilele noastre se poate spune că forma cea mai dezvoltată și mai activă a serviciului feminin diaconal, cu cel mai mare număr de membre, este organizată de Biserica Ortodoxă Coptă, anume în întreg Egiptul și chiar în străinătate.

În timpul unui interviu despre diaconițele copte, pe care l-am realizat în 1988 cu Papa Shenouda (1971-2012), pe atunci conducătorul Bisericii Ortodoxe Copte din Egipt, Sfînția Sa mi-a spus că diaconițele din istorie, care au inspirat experiența coptă modernă erau Phoebe (Rom. 16, 1-2), Olympia, care a lucrat împreună cu Sf. Ioan Gură de Aur și Anastasia, menționată în scrierile Sf. Sever al Antiohiei. El a mai spus că la acea vreme (în 1988) erau prezente în mai multe dieceze³ mai mult de 150 de "femei consacrate" (*mukarrasat* în arabă, singular *mukarrasa*). În 2005 erau peste 400; în 2013 aproximativ 500 și peste 900 în 2018; nu există însă statistici exacte⁴. Diaconesele se găsesc în majoritatea eparhiilor egiptene. În unele dieceze sunt numeroase, în altele există doar una sau două, așa cum mi-a confirmat episcopul Dimitrios de Mallawi în 2013.⁵

În acest articol mă voi concentra asupra problemei slujirii diaconeselor în Biserica Ortodoxă Coptă așa cum există astăzi, incluzând și istoria și organizarea ei.

Să menționăm că în Biserica Ortodoxă Coptă există și câțiva "diaconi consacrați" de sex masculin care nu se căsătoresc și care duc o viață dedicată slujirii Bisericii, similară cu cea a diaconeselor/surorilor, dar această problemă nu este abordată în acest studiu.⁶ Un bine cunoscut diacon necăsătorit care și-a dedicat întreaga viață slujirii

² <<https://en.wikipedia.org/wiki/Deaconess>> May 2, 2018.

³ Interviul cu Papa Shenouda din 20 februarie 1988, realizat în reședința sa din mănăstirea Sf. Bishoy, publicat în "Comment vit la femme copte aujourd'hui au sein de l'Eglise", Le Monde copte (LMC) 16 (Limoges, 1989), 66-73, aici la 70 și 69, denumit în continuare LMC 16

⁴ C. Chaillot, *The Coptic Orthodox Church*, Paris, 2005, 39, citat de aici înainte ca Chaillot, *The Coptic Orthodox Church*; interviu cu Mitropolitul Pachomius în Damanhur din februarie 2013.

⁵ Interviul cu episcopul Dimitrie din februarie 2013. În acel an existau 26 femei consacrate în Mallawi.

⁶ Unii oameni au ales să urmeze o viață consacrată similară pentru slujirea Bisericii, la nivel spiritual și social. Unii pot deveni preoți celibatari în parohii. În 2004, în Egipt existau cel puțin treizeci de diaconi și preoți dedicați celibatului; Chaillot, *Biserica Ortodoxă Coptă*, 39-40.

Bisericii Ortodoxe Copte este Habib Girgis (1876-1951), care a organizat începutul mișcării Școlii de duminică în Biserica sa.⁷

Trecutul istoric recent⁸

În timpul unui interviu pe tema diaconeselor și slujirii diaconești a femeilor, Iris al Masri (1904-1994)⁹, un istoric copt proeminent, mi-a spus următoarele: sub papa Yousab (Joseph) II (1946-1956), au existat, deja în 1953, «Diaconese» (sau mai degrabă unele femei care slujeau în biserică), dar acest lucru nu a fost oficial. În vremea papei Chiril al VI -lea (1959-1971), au existat câteva femei care trăiau ca "femei consacrate", de asemenea, într-un mod neoficial. De exemplu, părintele Salib Surial (din 1994) al bisericii Sf. Marcu din Giza (Cairo) pare să fi avut o casă pentru femei care slujeau familiei și fete, care învățau și organizau întâlniri pentru fete / tinere femei.¹⁰ Ele obișnuiau să dea un raport săptămânal episcopului. Au fost numite «ochii și urechile episcopului».

Acest lucru există și în diaspora, de exemplu, în Los Angeles, SUA, unde există o casă de diaconi consacrați, Frăția lui St Paul. Acest mod de viață a început în Casa Consacrării (Bayt atakris) deschisă de către părintele Matta al-Maskin în 1958. Majoritatea au devenit preoți și călugări. Acei oameni consacrați care doresc să slujească Bisericii sunt numiți mukarrasin, cf. Ugo Zanetti, "La vita monastica nell'Egitto di oggi" în *Popoli, Religioni e Chiese lungo il corso del Nilo*, eds. C. Alzati și L. Vaccaro, Libreria Editrice Vaticana, Orașul Vatican, 2015, 445, 447.

⁷ A fost canonizat în 2013. Vezi Bishop Suriel, *Habib Girgis: Coptic Orthodox Educator and a Light in the Darkness*, Crestwood, New York, St Vladimir's Seminary Press, 2017.

⁸ Cât despre istoria veche a diaconiștelor din Biserica Coptă, nu avem nici un text să mărturisească despre aceasta; vezi C. Chaillot, «Deaconesses in the Coptic Orthodox Church,» *Ecclesia Orans*, 2018, 35, 307-325.

⁹ Interviul cu Iris al Masri din 16 martie 1988. În 1932, Iris al Masri a obținut diploma de licență în domeniul educației de la Colegiul Maria Gray, Universitatea din Londra. Între 1952 și 1954, ea a studiat la Colegiul Dropsie din Filadelfia. Din 1955 până în 1985, Iris Habib Elmasry a continuat să predea istoria coptă atât la Seminarul din Cairo și Alexandria, cât și la Institutul de Studii Copte. În 1979 a publicat cartea *Femeile din Biserică*, https://en.wikipedia.org/wiki/Iris_Habib_Elmasry. Pentru cartea "*Povestea coptilor*" (două volume, în engleză și zece volume în limba arabă), consultați <https://www.dropbox.com/sh/htli28v5jxppu0a/AADvuceDgtyEQgK2XoAFYsxp?dl=0>. Din 1955 până în 1985, Iris Habib Elmasry a continuat să predea istoria coptă la Institutul de Studii Copte. În 2017, Biblioteca Alexandria i-a dat un certificat de onoare, ca figură feminină care a avut o mare influență în ceea ce privește studiile copte. Sora ei, Dora, a scris o carte despre Iris (în limba arabă).

¹⁰ Erau două femei care lucrau împreună cu el: mama Zakia, un fel de călugăriță în lume, care ajuta la orice nevoie; și sora Aida care era responsabilă pentru fete în întâlnirile din biserică, economie de casă, lucru cu acul; ea a fost o femeie căsătorită cu cinci copii și a slujit biserica toată viața ei.

În 1954, părintele Bolos Bolos al bisericii Sf. Gheorghe din Damanhur avea o cameră specială în curtea bisericii care era dedicată femeilor tinere consacrate.¹¹

În catedrala Sf. Marcu din Cairo, situată în acel timp în Azbakeya (Klutbey) lângă Gara Ramses, Papa Chiril avea un grup de femei apropiate Bisericii pe care el le încuraja să slujească și să ajute oamenii. Se întâlneau o dată pe săptămână în biserica Sf. Ștefan, adiacentă catedralei. Locuiau în casele lor din apropiere.¹² Exemplul acestui serviciu eclezial oferit bisericii de către femei a fost urmat și în alte locuri din Egipt. Potrivit lui Iris al Masri: "Lucrarea reală a diaconișelor nu este să cânte, ci să aibă grijă de oameni: să viziteze familii, să citească Biblia și să se roage împreună." În 1956, papa Chiril al VI-lea i-a dat o scrisoare prin care o numea "moderatoarea întâlnirii fetelor în biserică."¹³

Un alt tip de lucrare diaconală a femeilor în Biserica Ortodoxă Coptă a fost cea a Fiicelor Mariei (*Banat Maryam*) din Beni Suef, începută în 1965 de episcopul de Beni Suef, Athanasios (1962-2000), în care a inițiat primele femei începând cu 1970.¹⁴ De fapt, ele s-au numit "măicuțe" și au avut propriile lor reguli, reamintind de grupul catolic al maicilor active¹⁵, care au urmat modelul congregațiilor apostolice feminine din Biserica Catolică.¹⁶ În realitate, viața și activitățile lor erau similare cu cele ale femeilor consacrate copte (mukarrasat). După moartea episcopului Athanasios în

¹¹ Detaliile despre această perioadă și aceste date (1953 și 1954) trebuie verificate și înregistrate.

¹² Interviu cu Iris al Masri pe 16 martie 1988. Iris al Masri mi-a spus de asemenea că Papa Chiril (singurul papă care a permis acest lucru) le-a dat femeilor permisiunea de a curăța altarul (haikal), de a spăla toate hainele preoților ca și acoperămintele de pe altare și procovețele folosite în timpul împărțirii.

¹³ Interviu cu Iris al Masri.

¹⁴ Zanetti, U., « La vita monastica nell'Egitto di oggi » (vezi secțiunea intitulată « Altri tipi di vita religiosa femminile », 444-45); Pieternella Van Doorn-Harder, *Contemporary Coptic Nuns*, Columbia, SC, University of South Carolina Press, 1995. On the *Daughters of Mary* see also http://en.wikipedia.org/wiki/The_Daughters_of_St_Mary

¹⁵ Papa Shenouda mi-a spus, de asemenea, că diaconesele și "fetele consacrate" din Biserica Ortodoxă Coptă au aceleași funcții ca și unele călugărițe active din Biserica Catolică. Anumite călugărițe ortodoxe copte pot oferi ajutor oamenilor nevoiași care vin la mănăstirile lor cerând ajutor LMC 16, 70.

¹⁶ În anul 2001, un părinte iezuit care trăia în Egipt, Jacques Masson, a scris că se dezvoltă o nouă formă de viață consacrată pentru femei, întemeiată pe așa-numita "Banatul Maryam", întemeiată de episcopul charismatic de Beni Suef, Athanasios, după modelul congregațiilor apostolice feminine din Biserica Catolică. Masson menționa, de asemenea, "femeile consacrate" care au trăit în grupuri și s-au dedicat slujirii Bisericii în lume. "Ei s-au adunat sub conducerea unui episcop, potrivit eparhiilor. Numărul lor nu încetează să crească, deși nu putem determina cu exactitate numărul lor." J. Masson, « Les coptes entrée tradition et modernité », *Proche-Orient Chrétien* 51, 2001, 127.

2000, această comunitate de slujitori încă există; noi surori *taconis*/consacrate au fost acceptate și binecuvântate de noul episcop Gabriel, asemeni celorlalte a femeilor consacrate (*mukarrasat*) din Egipt.¹⁷

Într-un articol scurt al lui Iris al Masri, tradus în limba franceză cu titlul "Slujirea diaconițelor", citim că în timpul unei prelegeri a Papei Shenouda din Londra, pe 28 ianuarie 1979, ea a pus o întrebare despre diaconi. Sanctitatea Sa a răspuns atunci că această întrebare era în mintea multor oameni, dar nu a putut fi luată nicio decizie de către Biserica Ortodoxă Coptă înainte de a se face un studiu serios. El a subliniat câteva teme relevante și i-a cerut să scrie studii pe această temă. Ea a căutat texte și rugăciuni adecvate despre diaconițe și le-a dat papei Shenouda.¹⁸

Casa primelor surori din Giza

Vom începe să explicăm cum a început această diaconie feminină într-un mod organizat în Giza (Cairo). Când am pregătit cartea mea *Biserica Ortodoxă Coptă*,¹⁹ am mers acolo și mi s-au spus următoarele: primul grup din Giza a fost înființat oficial în 1960 sub îndrumarea spirituală a preotului Salib Surial (mort în 1994), preotul bisericii Sf. Marcu (în Giza), cu două femei tinere²⁰, Fibi Ebeid și Jasmine²¹; au vrut să-și dedice întreaga viață lui Dumnezeu, nu ca monahii închise pe viață, ci slujind oamenilor în Biserică în viața lor de zi cu zi. În noiembrie 1959, împreună cu părintele Surial, l-au vizitat pe Papa Chiril, care le-a dat binecuvântarea să ducă o astfel de viață. Acestea au fost consacrate la 20 mai 1960 de către fostul mitropolit al Gizei, Yoannes, trecut între timp la cele veșnice. În 2005 erau douăzeci și două de surori în Giza, iar sora Fibi era atunci superioara comunității.²²

¹⁷ Interviu cu sora Catherine din Cairo în februarie 2017. Potrivit sorei Catherine, o *mukarrasa* a comunității sub episcopul Mousa și una dintre organizatoarele întâlnirii anuale organizată de grupul ei pentru toate *mukarrasat* / diaconițele ortodoxe copte din Egipt, surorile consacrate / taconi din Beni Suef vin acum la aceste conferințe anuale în al Agami Center, la 30 km vest de Alexandria.

¹⁸ Al Masri, I., «Serviciul de diaconițe», LMC 8, Limoges, 1979, 8-10. Iris al Masri mi-a spus că a căutat în Biblioteca Britanică și în alte biblioteci, rugăciuni și alte texte despre diaconițe. Potrivit familiei sale cu care locuia în Londra (1974-80), ea mergea mereu la Biblioteca Britanică. Ar fi util să compunem o bibliografie a tot ceea ce scria Iris al Masri despre diaconițe / diaconia feminină.

¹⁹ Chaillot, *The Coptic Orthodox Church*, Paris, 2005.

²⁰ Fibi Ebeid care avea atunci 26 ani.

²¹ Surorile din Giza nu pot să pomenească numele lor de familie.

²² Chaillot, *The Coptic Orthodox Church*, 38. Unele dintre aceste slujitoare ale Bisericii din Giza au devenit călugărițe, iar unele s-au alăturat altor grupuri, de exemplu Maica Yuanna (2000) a devenit șefa Mănăstirii Sfântul Gheorge din Vechiul Cairo.

În februarie 2017, când am revăzut casa surorilor din Giza, sora Fibi (Ebeid) a decedat (23 noiembrie 2010) și am întâlnit-o pe sora Irini, una dintre primele diaconițe, care mi-a povestit despre viața sorei Fibi și mi-a dat o broșură publicată în memoria ei, *Sămânța de grâu*.²³ Deoarece viața ei este strâns legată de începutul istoriei și organizării lucrării moderne a femeilor consacrate din Biserica Ortodoxă Coptă din Egipt, mi se pare interesant să-i aud povestea.

Sora Fibi Ebeid s-a născut în 1934 în Asiut, unde tatăl ei, Arhiepiscopul Ebeid Mihail, era binecunoscut ca predicator, învățător al Bibliei și slujitor al Bisericii. În 1947, episcopul Mikail de Asiut a ales casa lor ca să fie un loc pentru întâlniri spirituale și discuții. Atunci a început să se gândească cum să slujească ea însăși biserica. După ce a terminat liceul, a studiat literatura engleză la Cairo în 1953. În acest moment a vorbit părintelui Salib Surial, părintele ei spiritual pe care l-a cunoscut pentru prima dată în 1953, despre chemarea ei de a sluji Bisericii. Părintele Surial a închiriat un apartament în Giza pentru ea și pentru prietena ei Jasmine; ele au format primul grup (în Giza) în 1960. Ambele au studiat la Universitatea Giza, în cadrul Facultății de Literatură și apoi au predat limba engleză la școală. Lucrau dimineața și slujeau Biserica după-amiaza. Apoi, alte femei tinere li s-au alăturat. În 1971, cele opt surori de atunci s-au mutat într-o vilă, pe strada Ramzi Farag 9, vis-a-vis de biserica Sf. Demiana, construită în 1971. Toate urmau o profesie în timpul zilei iar seara își țineau rugăciunile lor și se ocupau de bolnavi și de săraci. După 1981 au devenit slujitoare permanente ale Bisericii.

După ce episcopul Yoannes a murit în 1963, urmașul său, episcopul Domatios (†2011), a continuat de asemenea proiectul; el a sugerat ca părintele Surial să îl contacteze pe Episcopul Antonios pentru a stabili unele programe și un mod de viață pentru surori. Din 1962, episcopul Antonios a slujit ca un episcop "general" care locuia în Cairo și care era responsabil pentru educația creștină la toate nivelurile, înainte de a deveni patriarhul Shenouda în 1971. De asemenea, el a devenit părintele spiritual al grupului de femei din Giza din 1963 până în 1971. Numărul surorilor din Giza a crescut cu timpul. În 2005, au existat douăzeci și două de surori, iar în 2017 treizeci de surori din comunitate, care lucrau în Giza și în locuri asemănătoare.²⁴

Povestiri similare se pot spune despre alte locuri din Egipt, despre episcopii care erau părinți spirituali ai altor tinere care, de asemenea, doreau să slujească în biserică. Îi putem aminti, de exemplu, pe mitropolitul Pachomius din Damanhur (Delta), pe Episcopul Bimen (1986) din Mallawi, pe episcopul Tadros din Port Said, pe episcopul Yohannes (în 1987) din Tanta (Delta) și pe episcopul Benjamin din Shibin al Kom (Delta). Ei au avut un mare interes în ceea ce privește slujirea (*khidma* în

²³ Publicat în 2010 de către Casa diaconițelor Giza din Cairo.

²⁴ Interviu cu Sora Irina din Giza în February 2017. Vezi de asemenea Chaillot, *The Coptic Orthodox Church*, 38.

arabă) în Biserică. Unii au fost slujitori activi în biserică, înainte de a fi numiți episcopi. De exemplu, episcopul Bimen din Mallowi, ca diacon celibatar, a lucrat anterior îndeaproape cu femeile în cei zece ani de slujire bisericească din Giza; el a putut să înțeleagă foarte bine aspirația lor diaconală și să le ajute să se organizeze când a devenit episcop responsabil pentru lucrarea diaconică din propria eparhie.²⁵ În ceea ce-l privește pe episcopul Moussa (Moise), responsabil al episcopiei pentru tineret, care ai apoi a devenit, începând cu 1980, responsabil pentru toate activitățile de tineret din Egipt și din străinătate, ca laic a fost instruit ca profesor de școală duminicală în biserica Fecioarei din Faggala (Cairo). El a studiat medicina, a slujit Biserica în calitate de diacon celib, ajutând la îngrijirea medicală și spirituală în mediul rural, în special a tineretului, împreună cu episcopul Atanasie, în Beni Suef.²⁶ Astăzi un grup mare de surori (*mukarrasat*), treizeci și cinci în 2017, îl ajută în slujirea sa.

După cum am văzut, în vremea papei Chiril al VI-lea (1959-1971), doar câteva femei au trăit ca "femei consacrate"; ele nu erau diaconițe consacrate. Abia sub papa Shenouda (1971-2012), lucrarea diaconală feminină a început, din 1981, să fie organizată la nivel oficial. În ziua de Rusalii a anului 1981, papa Shenouda al III-lea a consacrat un grup de douăzeci și opt de femei în vârstă ca «diaconițe», în catedrala Sfântul Marcu din Cairo, în timpul Liturghiei, în prezența mai multor episcopi. Aceste femei, majoritatea văduve, serviseră deja în biserică și au continuat să o facă ca diaconițe. Dar, în curând, a devenit evident faptul că vârsta lor a împiedicat capacitatea lor de a fi foarte active, majoritatea fiind de cincizeci sau mai mulți ani. Prin urmare, s-a decis să se accepte și femei tinere pentru această lucrare diaconală. Acestea săvârșeau același serviciu ca și diaconițele în vârstă; ele au primit de asemenea o binecuvântare printr-o rugăciune. În acest moment numele "femeilor consacrate" (*mukarrasat*) a început să fie folosit oficial.²⁷

²⁵ Episcopul Bimen a fost una dintre cele mai remarcabile personalități din Biserica Ortodoxă Coptă, un pionier în domeniul dezvoltării socio-economice și a emancipării femeilor, încercând să elibereze femeile din satele din eparhia sa și să schițeze un rol pentru femei în slujirea Bisericii. El a trimis o parte din femeile sale consacrate (*mukarrasat*) să studieze în străinătate; vezi S. S. Hasan, *Christians versus Muslims in Modern Egypt*, New York 2003, 155.

Într-un interviu realizat la Cairo în martie 1988 cu sora Ester, care era o *mukarrasa* sub episcopul Bimen a afirmat: Amba Bimen a gustat rodul muncii sociale când el însuși era diacon celibatar, a pregătit congregațiile și preoții să accepte noul ordin al diaconițelor. El a văzut necesitatea de a ajuta și de a lucra pentru persoanele în nevoie și necesitatea de a face aceasta, cu dragoste.

²⁶ Chaillot, *The Coptic Orthodox Church*, p. 70-1.

²⁷ În timpul interviului meu cu Papa Shenouda în Cairo în 1988, el le numea «fete consacrate» expresie redată în acest articol prin «femei consacrate».

În 1985, papa Shenouda a adunat un grup de episcopi care aveau "femei consacrate" sub supravegherea lor. Ei au schițat un Regulament pentru a le reglementa statutul. În 1988, papa Shenouda a simțit că a venit vremea ca așa-numitele "femei consacrate" să devină treptat diaconițe, adică avansându-le prin mai multe trepte: "femeie consacrată" (*mukarrasa*), subdiaconiță și diaconiță. La momentul interviului meu din 20 februarie 1988, unele propuneri erau deja scrise și urmau a fi discutate la întâlnirea Sfântului Sinod de la Cincizecimea anului 1988.²⁸ În cursul următorilor ani, Sfântul Sinod a continuat să studieze și să discute chestiunea pentru a stabili anumite rituri și condiții referitoare la Rânduiala de Consacrare a Diaconițelor Consecrate.²⁹ Textele finale în vederea ajustării statutului lor, precum și jurămintele și rugăciunile lor de consacrare au fost tipărite în limba arabă într-o broșură publicată în septembrie 2013 de către Episcopia Tinerilor din Cairo: *Regulamentul pentru femeile consacrate, aprobat de Sfântul Sinod cu alte chestiuni privind femeile consacrate. Ritualul consacrării femeii consacrate - al subdiaconiței - al diaconiței (Lâ'iha al-mukarrasât alatâ-aqarra-hâ al-majma al-muqaddas ma'a bâqî shu'ûn al-mukarrasât Taqs takrîs al-mukarrasa - musâ'idat al-shammassa al-shammâsa)*, cu prefete scrise de Mitropolitului Bishoy (2018) și Episcopul Moussa, cei doi episcopi responsabili de secțiunea diaconițelor la nivelul Sfântului Sinod. Din această broșură înțelegem că Sfântul Sinod a aprobat mai multe texte despre reguli și rugăciuni: în 25 mai 1991 pentru statutul și consacrarea femeii consacrate sau *mukarrasa*, pe 5 iunie 1993 despre subdiaconiță și pe 6 iunie 1998 despre diaconiță.³⁰ Aceste prevederi sunt consemnate în Cartea Canoanelor Sfântului Sinod. Coptii le numesc "tasoni", adică "sora mea", în limba coptă. Voi folosi aceste nume diferite în acest articol.

Modul de organizare

Activități

În parohii și în alte părți, surorile slujesc mai ales femeilor și fetelor; ele pot, de asemenea, avea grijă de băieți și de bărbații în vârstă. Le este încredințată o muncă creștină educativă în rândul tinerelor fete și al copiilor în școlile duminicale, precum și

²⁸ LMC 16, 66.

²⁹ Vezi « deaconess » <http://www.copticchurch.net/topics/thecopticchurch/sacraments/7_priesthood.html> la 2 mai 2018.

³⁰ Vezi cărțuia episcopului Mettaous, *Deacons and Deaconesses*, St Mina Monastery Press, 2005, 40-4. Aceasta este dezvoltată în Episcop Mettaous, *The Sacraments of Church*, nr. 7, *Priesthood* cu secțiunea despre « Deaconesses in Church » din 49, cu votul și rugăciunea pentru femeile și diaconițele consacrate, 53-70 (disponibilă la <<https://stnoufer.files.wordpress.com/2015/01/the-sacrament-of-church-priesthood-bishop-mettaous.pdf>> May 2, 2018.). Vezi de asemenea secțiunea «surorile consacrate» (sisters, consecration, becoming consecrated, life of service, misconceptions) on <<https://suscopts.org/coptic-reader/>> May 2, 2018.

organizarea de întâlniri religioase în biserică cu femei de toate vârstele. Unele se ocupă de orfani, de persoanele cu handicap (fizic și mental). Ele supraveghează pensiuni pentru fete, grădinițe sau centre de îngrijire a copiilor, case de îngrijire medicală, case pentru femei în vârstă, case de refugiu și, uneori, departamente administrative din biserică, cum ar fi departamentul pentru tineret. Ele vizitează și ajută acasă fetele tinere și femeile, precum și văduvele, săracii, bolnavii și pe cei în vârstă. Acestea ajută familiile creștine din sate și din cartierele sărace. Câteva lucrează pentru îngrijirea medicală, inclusiv pentru cea stomatologică a credincioșilor. Unele sunt secretare, vânzând cărți și alte articole în librăriile Bisericii (de exemplu, în cadrul departamentului pentru tineret). Câteva diaconițe au studiat teologia și-i pot învăța pe alții.³¹

Munca lor este, de asemenea, adaptată la contextul locului în care trăiesc. De exemplu, în anul 2013, în Samalut, unde episcopul a construit un spital mare, din cele treisprezece surori unele erau asistente medicale și au lucrat în spital, în timp ce altele lucrau cu oamenii săraci din sate, oferind servicii spirituale și, de asemenea, asistență medicală; altele ajutau la activitatea administrativă a eparhiei. În Giza, surorile îi slujesc pe bolnavi în spitalul Sf. Demiana din apropiere, îngrijesc o grădiniță și mai multe orfelinate în patru locuri din Cairo și se ocupă de studentele fete/femei din cămine speciale. Unele surori (unsprezece în 2013) lucrează în casa de refugiu din Anafora, la 75 km de Cairo pe Drumul Deșertului din Alexandria, un loc vizitat în special de mulți tineri copti și de tot felul de vizitatori, precum și de străini.³²

Femeile consacrate pot ajuta în serviciile de consiliere pentru îngrijire și îndrumare spirituală. Munca lor este socială, educativă, pastorală, dar mai ales spirituală.³³ Ele îi asistă pe preoți și pe episcop în acest serviciu. Activitățile lor s-au diversificat. Slujirea femeilor de către Surorile Consacrate este descrisă pe mai multe site-uri web ale Bisericii Ortodoxe Copte.³⁴

Slujirea diaconală feminină în diaspora

În afara Egiptului găsim, de asemenea, femei consacrate slujirii bisericii în Statele Unite ale Americii, în Australia și în Africa.

³¹ În 2017, nici o soră nu preda limba engleză sau teologie în seminarul teologic ortodox copt sau în Institutul de studii coptice din Cairo: doar una (sub episcopul Mousa) era profesoară de limba engleză la Universitatea Americană din Cairo (AUC).

³² În 2013 erau două surori care lucrau în casa numită *Anamnesa* pentru a primi grupuri și alți vizitatori.

³³ LMC 16, at 68; Chaillot, *The Coptic Orthodox Church*, 39.

³⁴ De exemplu pe websitele diocezei din Southern United States «serviciul surorilor consacrate» <<http://sisters.suscpts.org/life-of-service/>> or <http://www.copticchurch.net/topics/thecopticchurch/sacraments/7_priesthood.html> sub «deaconesses in the church» May 2, 2018. Există un grup WhatsApp pentru surorile consacrate.

În SUA, surorile se găsesc în două eparhii: cea de Los Angeles și cea a Statelor Unite din Sud. În 2017, o soră lucra la Centrul Copt din Insula Staten (New York), sub ascultarea episcopului David.

În Los Angeles, sub Arhiepiscopul Serapion, începând din 2003, au existat două femei tinere consacrate, care slujeau copiii și tinerii la școală duminicală, ocupându-se și cu îngrijirea altor persoane; slujirea lor este în principal pentru femei și copii.³⁵

Episcopia Statelor Unite din Sud a fost prima eparhie ortodoxă coptă care urma să fie înființată în Statele Unite în 1993 pentru unsprezece state sudice, cu sediul în Dallas (Texas), sub episcopul Youssef. Din 2006 au apărut surorile consacrate, șase surori din 2018 trăind în state diferite: două în Dallas și două în Orlando, alta în Nashville și una în Atlanta. Acestea slujesc femeilor și tinerelor fete, lucrează într-un centru de conferințe, îngrijesc persoanele bolnave și fac consiliere.³⁶

În Australia, din noiembrie 2002, a fost înființată o Casă pentru Surori Consacrate în Sydney, cu două surori în 2018. A fost una dintre primele case ale surorilor/*mukarrasat* care a fost înființată în afara Egiptului.³⁷ În 2013, ele s-au mutat într-un campus construit special pentru ele în parohia Arhanghelul Mihail și a Sfântului Bishoy din Muntele Druitt, la ultimul etaj al școlii copte. În afară de viața lor de rugăciune, ele slujesc în cadrul școlii duminicale, conduc studiu biblic, organizează întâlniri spirituale și diferite programe pentru fete. De asemenea, ajută imigranții copti nou-veniți să se stabilească și se asigură că sunt satisfăcute nevoile familiilor care se au dificultăți financiare.³⁸ Ele urmează regulile Sinodului.³⁹ Surorile sunt în responsabilitatea directă a episcopului de Sydney, Daniel; iar persoana care se ocupă de nevoile surorilor zi de zi este părintele Botros Morkos, care este preot în parohie.⁴⁰

În Africa, sub episcopul Antonios Marcos, din 1976 episcop pentru Misiunea africană cu sediul la Nairobi (Kenya) și apoi, din 1998, cu sediul la Johannesburg (Africa de Sud), au fost trimise două surori din Egipt. Când am vizitat Kenya, le-am întâlnit pe aceste două surori. Sora Esther a studiat medicina în Egipt și a fost apoi

³⁵ Email de la Mitropolitul Serapion, 8 iulie 2016.

³⁶ Email de la Episcopul Youssef din 28 aprilie 2018. Pe site-ul episcopiei ortodoxe copte din Sudul SUA se găsește o secție dedicată surorilor consacrate (The St Mary and St Poebé consecrated sisters) on <<http://sisters.suscopts.org/>> May 2, 2018.

³⁷ Email de la sora Mary Kamel, Sydney, în 28 November 2002; <<https://www.facebook.com/theotokos.demiana?fref=ts>> May 2, 2018.

³⁸ Tasoni Mary este, de asemenea, coordonatorul unei organizații caritabile, numită Solace of the Lord, care urmărește să atragă cât mai mulți oameni care să se întrajutoreze, concentrându-se atât pe comunitatea coptă, cât și pe comunitatea australiană mai largă. Ca atare, grupurile vizitează închisorile și îi ajută la studiu pe copiii indigenilor și pe refugiații dezavantajați.

³⁹ Regulile au câteva adaptări pentru condițiile de viață din Australia.

⁴⁰ Email de la Părintele Antonios Kaldas, Sydney, 27 noiembrie 2017.

trimisă pentru studii sociale mai aprofundate în Anglia de către Episcopul Bimen din Mallawi înainte de a merge la muncă în Kenya. O convertită locală, sora Naomi (din tribul Kamba), a lucrat apoi la Kisumu lângă Lacul Victoria, cu fete și femei în domeniul vieții sociale și spirituale și al formării profesionale.⁴¹

În 2017, sub ascultarea episcopului Boulos, episcop pentru Misiunea în Africa de Est (cu sediul în Nairobi), au existat patru surori consacrate: două în Kenya, una în Tanzania și una în Zambia, care deserveau în principal copiii și femeile tinere; ajutau, de asemenea, la organizarea de conferințe și întâlniri de familie.⁴² În 2018, nu exista nicio soră în ascultarea episcopului Antonios Marcos în Africa de Sud.⁴³

Viața înainte de consacrarea "mukarrasat"

Înainte de a fi consacrate, tinerelor li se cere să aibă o experiență de câțiva ani în lucrarea practică pentru Biserică. Trebuie, de asemenea, să fie recomandate ca potrivite pentru o astfel de lucrare diaconală. În Egipt, există două locuri principale pentru formarea lor, care durează trei ani: o casă lângă mănăstirea Sf. Demiana din Belkas, sub Mitropolitul Bishoy din Damietta (Delta); și casa surorilor sub episcopul Mousa din Deir al Malak (Cairo). De asemenea, ele pot fi instruite direct în episcopia unde doresc să trăiască și să lucreze. După consacrarea lor, ele sunt trimise la o episcopie la alegerea lor sau la orice episcopie care are nevoie de surori.

Există mai multe etape : mai întâi o perioadă pregătitoare de punere la încercare ca novice, apoi ca soră consacrată (*mukarrasa*), apoi ca subdiaconiță și, în final, ca diaconiță (așa cum am menționat mai sus).⁴⁴ O soră trebuie să aibe peste patruzeci de ani pentru a deveni diaconiță. Timpul de trecere de la o etapă la alta nu este sistematic, dar e nevoie de cel puțin cinci ani între cele două etape. De fapt, majoritatea surorilor rămân femei consacrate (*mukarrasat*) și doar câteva devin diaconițe, dar tendința este în creștere. Majoritatea candidatelor sunt tinere.⁴⁵

În ceea ce privește pregătirea educațională premergătoare a surorilor, multe au absolvit studii universitare în diferite facultăți, cum ar fi medicina / stomatologie, farmacie, psihologie, drept, comerț, matematică, inginerie, agricultură, limbi, psihologie și filozofie.⁴⁶

⁴¹ Interviu cu Papa Shenouda, *LMC* 16, at 68. C. Chaillot, «Activités missionnaires de l'Eglise copte en Afrique», *LMC* 20, 1992, 99-103.

⁴² Email de la Episcopul Paul ; 27 noiembrie 2017.

⁴³ Email de la Episcopul Antonios Marcos ; 1 mai 2018.

⁴⁴ <<http://sisters.suscopts.org/V> ; 2 mai 2018.

⁴⁵ Majoritatea sunt de 23-25 de ani când încep să-și trăiască vocația, conform Papei Shenouda în 1988, *LMC* 16, 69 .

⁴⁶ *LMC* 16, 69.

Consacrarea

Consacrarea (takris) este de obicei efectuată de episcopul din eparhia unde va sluji sora. Rugăciunea de consacrare,⁴⁷ cu depunerea jurământului, are loc acum înainte de înălțarea de dimineață a rugăciunii tămâierii, adică chiar înainte de a începe liturghia, în afara altarului, anume în fața lui. Ea se face fără punerea mâinilor, deoarece hirotesia este numai pentru diaconi și preoți în Biserica Ortodoxă Coptă. În timpul consacrării, femeile tinere primesc nume noi și primesc haine noi (o rochie specială și un vâl mic pentru cap), care sunt binecuvântate în timpul consacrării și pe care le îmbracă în biserică după rugăciunea spusă de episcop. Sora consacrată citește un angajament de dedicare. La sfârșitul Liturghiei, surorile se împărtășesc din Sfântul Trup și Sânge împreună cu alte femei.⁴⁸ După consacrare își poartă hainele consacrării în fiecare zi, cu o cruce și un mic vâl pe cap. Și novicii poartă un veșmânt specific.

Jurămintele

Femeile consacrate fac patru jurăminte: cele trei jurăminte ale călugărilor: sărăcia, celibatul și ascultarea, precum și un al patrulea jurământ de slujire (*khidma*).⁴⁹ O *mukarrasa* trebuie să fie total implicată în serviciul pentru Biserică. Trebuie să fie fecioară, iar vârsta ei ar trebui să fie mai mult de douăzeci și cinci de ani.⁵⁰ Surorile fac un legământ de celibat pentru tot restul vieții și nu se pot căsători după ce s-au consacrat. Doar văduvele în vârstă pot fi acceptate ca diaconițe, dacă au mai mult de cincizeci de ani și sunt văduve de cel puțin cinci ani.⁵¹

Viața de zi cu zi

Primelor diaconițe din 1981 li s-a permis să trăiască acasă, nu într-un mediu comunal. Acum, femeile consacrate trăiesc împreună într-un singur loc, în grupuri, în case sau apartamente pregătite special pentru ele, cu o viață organizată, cu mese și rugăciuni în comun. În acest fel, ele își pot împărtăși experiențele lor zilnice. Ele au propriile lor reguli pentru viață și rugăciune în comun. Regulile sunt necesare pentru a

⁴⁷ Vezi rugăciunea pentru femeile consacrate (*mukarrasa*) în anexa acestui articol.

⁴⁸ LMC 16, 67.

⁴⁹ The St Mary and St Phoebe consecrated sisters, <<http://sisters.suscopts.org/>> and <http://www.copticchurch.net/topics/thecopticchurch/sacraments/7_priesthood.html> May 2, 2018.

⁵⁰ Regulamentele pentru a deveni femei consacrate aprobate de Sfântul Sinod (broșură publicată în 2013), 11.

⁵¹ Dacă văduva și-a pierdut soțul de cinci ani sau mai mult și dacă ea este sub cincizeci de ani. LMC 16, Interviu, lat. Chaillot, *The Coptic Orthodox Church*, 39. Vezi de asemenea « Service of Deaconesses in the Church » on <http://www.copticchurch.net/topics/thecopticchurch/sacraments/7_priesthood.html> May 2, 2018; C. Chaillot, *Orthodox Outlook*, vol. IV no 3, 1990, 15.

răspunde la toate problemele / evenimentele din viața diaconițelor / surorilor.⁵² Orarul lor și regulile de rugăciune se pot deosebi puțin de la o eparhie la alta și, de asemenea, în funcție de munca lor.⁵³ Pentru mijloacele lor de trai, primesc toate cele necesare de la bisericile/parohiile pe care le slujesc. Ele ascultă, așadar, de preotul sau de episcopul cu care lucrează.⁵⁴ Surorile au vizite fixe la familia lor, doar la anumite ocazii și doar cu permisiune. O soră poate fi transferată de la un loc la altul, conform deciziei episcopului.

Viața de rugăciune

În afară de rugăciunile lor zilnice, surorile se retrag periodic, de exemplu pentru o săptămână, într-o mănăstire. Sunt organizate, de asemenea, și alte întâlniri duhovnicești pentru ele.

În biserică, în timpul liturghiei, surorile / *mukarrasatele* păstrează disciplina în rândul femeilor, cum ar fi organizarea venirii femeilor la împărtășire, prin verificarea faptului ca fiecare femeie să își acopere capul și să țină un procovăț în mână pentru a fi pus în fața gurii la primirea împărtășaniei, așa cum este obiceiul în Biserica Ortodoxă Coptă.⁵⁵ Surorile cântă împreună cu celelalte femei din parohie.

În momentul Botezului și al Mirungerii femeilor adulte (deși în zilele noastre acest lucru se întâmplă foarte rar), surorile pot ajuta înainte și după Botez; dar ele nu-l asistă pe preot deoarece aceasta este datoria celor cu slujire preotească. În orice caz, femeile / diaconițele consacrate nu vor și nu pot să facă nicio lucrare a preotului în ceea ce privește liturghia și viața sacramentală sau să îndeplinească orice funcție a diaconilor și subdiaconilor în slujba acestora din altar.⁵⁶ Nicio femeie nu poate intra în Sfântul Altar.⁵⁷ Femeile / diaconițele consacrate nu sunt considerate ca făcând efectiv

⁵² Regulile includ întrebări / probleme care pot apărea după consacrarea femeilor / diaconițelor consacrate cu privire la orice jurământ pe care l-au făcut. Dacă viața surorilor este bine organizată și bine păzită de episcop și cler, acest lucru îi asigură și pe părinții lor despre siguranța fiicelor lor într-o societate, în Egipt, în care femeile trăiesc rareori singure, LMC 16, 70.

⁵³ Chaillot, *The Coptic Orthodox Church*, 79.

⁵⁴ LMC 16, 69.

⁵⁵ <http://www.copticchurch.net/topics/thecopticchurch/sacraments/7_priesthood.html> ; 2 mai 2018.

⁵⁶ Diaconițele / femeile consacrate nu au nici o parte în slujba altarului; ele nu slujesc la altar sau la Sfintele Taine. În timpul interviului nostru, Papa Shenouda a insistat asupra acestor puncte și asupra faptului că femeia / diaconița consacrată nu poate exercita nicio funcție a preotului, LMC 16, 68.

⁵⁷ Vezi «Supervising the cleaning of the church and organizing its furniture, except for the sanctuary <http://www.copticchurch.net/topics/thecopticchurch/sacraments/7_priesthood.html> 2 mai 2018, sub «DEACONNESSES IN THE CHURCH.»

parte din cler. Ele nu pot citi în timpul Liturghiei, nici la întâlnirile publice, ci numai la întâlniri speciale pentru femei.⁵⁸ Acest lucru s-a mai modificat în timp, deoarece, de exemplu, în ultimul timp pot fi văzute în fotografii și în videoclipuri surori care conduc răspunsurile liturgice la congregațiile și laudele în care sunt prezenți mulți bărbați și diaconi.

Concluzie

Femeile consacrate din Biserica Coptă lucrează întocmai ca și maicuțele active din Biserica Catolică. În Biserica Ortodoxă Coptă, călugărițele sunt dedicate numai vieții de rugăciune și contemplare în mănăstirile lor, în singurătate și în afară de lume.

Pentru copti, slujirea (*khidma*) Bisericii este importantă. După cum a subliniat papa Shenouda, slujirea femeilor / diaconițelor consacrate copte reprezintă o reală viață de dedicare și o experiență foarte vie. Această experiență de organizare a unei diaconii feminine în Biserica Coptă este unică și de succes. În timpul interviului meu din 1988, Papa Shenouda mi-a spus că serviciul *mukarrasat* / diaconițelor era deja bine acceptat și respectat de laici care înțeleg că acesta este necesar. Multe parohii cereau la acel moment să aibă câteva femei consacrate pentru proiectele lor sociale. Întrucât parohiile au nevoie de aceste femei care slujesc Bisericii și, în același timp, aceste tinere femei doresc să se dedice în întregime slujirii Bisericii, aceasta s-a dovedit a fi o combinație foarte potrivită și fructuoasă. Diaconițele sunt atribuite serviciilor care sunt necesare astăzi pentru Biserică. Lucrarea lor este recunoscută ca o lucrare oficială a Bisericii.⁵⁹ Ele mediază între femei și preoți și, de asemenea, episcopi. În calitate de învățători ai vieții spirituale, acestea pot juca și rolul de mame spirituale, care este foarte important în tradiția ortodoxă coptă în care spiritualitatea este evidențiată și unde, ca în toate Bisericile Orientale, accentul se pune pe atingerea sfînțeniei în timpul vieții din lumea aceasta.⁶⁰

Această primă organizare a diaconițelor merită o documentare detaliată. Scrierea unei istorii detaliate a serviciului diaconal feminin modern în Biserica Ortodoxă Coptă necesită totuși ca toate informațiile oferite în acest articol să fie dezvoltate nu numai pentru Giza, ci și pentru toate grupurile din Egipt, cu nume și date corecte. Această informație trebuie căutată în publicațiile copte, care sunt în mare parte în limba arabă,

⁵⁸ LMC 16, 68. Vezi de asemenea «Helping the priest during the Baptism of elderly adult women» on <http://www.copticchurch.net/topics/thecopticchurch/sacraments/7_priesthood.html> May 2, 2018.; și «Helping the priest during the Baptism of adult women» on <<http://sisters.suscopts.org/life-of-service/>> May 2, 2018.

⁵⁹ LMC 16, 70, 71.

⁶⁰ Kyriaki Karidoyanes FitzGerald, *Women Deacons in the Orthodox Church: Called to Holiness and Ministry*, Brookline, Mass., Holy Cross Orthodox Press, 1998, 185.

dar și prin înregistrarea de interviuri cu martorii acelor vremuri de început care încă sunt în viață.

Rânduiala de dedicare a femeilor consacrate

După doxologia pentru Utrenie, dar înainte utrenia propriu-zisă, femeia care vine înainte să fie consacrată citește legământul potrivit, care este unul dintre cele trei forme de legământ. Ea stă în fața Sfântului Altar, cu luare aminte și cu capul plecat.

Angajamentul femeii consacrate

Eu, cea slabă (Nemele), care caut să fiu admisă în calea consacrării în Biserica Ortodoxă Coptă, mă angajez înaintea altarului lui Dumnezeu și înaintea părintelui nostru, Sanctitatea Sa papa Tawadros⁶¹ II / Înaltpreasfinția Sa, Mitropolitul sau Episcopul (numele), să respect poruncile Bibliei, să-mi însușesc credințele ortodoxe copte, să merg la mărturisire și să primesc împărtășania și să mă angajez în lupta vieții spirituale. De asemenea, mă angajez să fiu credincioasă în responsabilitățile încredințate mie, să am un bun comportament față de ceilalți și să ascult de autoritățile ecleziastice reprezentate de Sanctitatea Sa Papa Tawadros al II-lea / Preasfinția Sa Mitropolitul sau Episcopul Părintele N.

Și, pe măsură ce primesc binecuvântarea de a îmbrăca în această zi, (data), făgăduiesc ca îmbrăcarea mea continuă a acestui vot este condiționată de păstrarea mea pe calea consacrării până la sfârșit, prin harul lui Dumnezeu.

Vă rog să vă rugați pentru mine. Acceptați închinarea mea. Acordați-mi o dezlegare generală și binecuvântați-mă, Stăpânul meu, Sanctitatea voastră, Papa sau Înaltpreasfinția Voastră, Mitropolitul sau episcopul.

✙ Rugăciunea Domnului este spusă și episcopul recitește rugăciunea de mulțumire.

Apoi Episcopul citește asupra ei următoarele rugăciuni

Episcopul spune:

✙ Doamne, Cel Înțelept în sfat, care ai creat omenirea după chipul și asemănarea Ta, bărbat și femeie i-ai creat după chipul și asemănarea Ta, dându-le binecuvântare; Te rugăm, Doamne, să ne auzi și să ai milă de noi (Doamne miluiește)

✙ Ó Doamne, Tu, care ai dat profeție lui Miriam, sora lui Moise și Aaron, lui Deborah, Hulda și Anna, fiica lui Fanuel, și care i-au dat lui Filip apostolul să aibă fiice fecioare care prooroceau; Te rugăm, Doamne, să ne auzi și să ai milă de noi (Doamne miluiește)

⁶¹ Numele său este, în engleză, Teodor.

✚ O Tu, care ai revărsat harul Duhului Tău Sfânt asupra bărbaților și femeilor deopotrivă, după darurile Duhului, te rugăm, Doamne, să ne auzi și să ai milă de noi (Doamne miluiește)

✚ Doamne, Tu, care ai dat-o pe Maria Magdalena să fie trimisă pentru a anunța Învierea Ta către sfinții Tăi Apostoli și i-ai dăruit lui Phoebe să fie numită diaconiță în Biserica ta cea sfântă; Te rugăm, Doamne, să ne auzi și să ai milă de noi (Doamne miluiește)

✚ După cum ai dăruit în trecut, Doamne, dăruiește și acum în prezența Ta, acesteia (numele) să fie părtașă la slujirea Ta; și fă-ne vrednici să îndeplinim această slujbă fără să suferim osândire înaintea Ta; și toarnă harul Duhului tău sfânt peste ea, prin har și milă; Te rugăm, Doamne, să ne auzi și să ai milă de noi (Doamne miluiește)

✚ Doamne Dumnezeule, Tu, care nu respingi femeile care se oferă, în conformitate cu voia Ta divină, cu voință curată să împlinească slujirea Ta, ci ai rânduit să fie numite slujitoarele Tale, dăruiește harul Sfântului Duh acestor slujitoare ale Tale, care doresc să se ofere Ție ca să poată îndeplini slujba Ta; așa cum ai încredințat harul acestei slujiri roabei Tale Phoebe, pe care ai chemat-o să lucreze în Biserica Ta și care a devenit un ajutor pentru robul Tău, Apostolul Pavel; revărsă asupra lor darurile Tale sfinte, prin har și compasiune; Te rugăm, Doamne, să ne auzi și să ai milă de noi (Doamne miluiește)

✚ Doamne, Tatăl Cel veșnic al Domnului nostru Iisus Hristos, uită-te acum la aceste slujnice ale Tale, care au fost chemate la slujba consacrării; dăruiește-le harul Duhului Sfânt. Curățește-le de orice întinare a trupului și a sufletului, pentru ca ele să îndeplinească cu vrednicie lucrarea pe care le-ai încredințat-o.

Că Ție se cuvine slava și închinarea împreună cu Fiul Tău Unul-Născut și cu Duhul Sfânt, în vecii vecilor. Amin.

✚ O Doamne Dumnezeule, Sfinte și Atotputernice, care le-ai sfințit pe femeii prin nașterea Fiului tău Unul-Născut al Sfintei Fecioare Maria, după trup; Te rugăm, Doamne, să ne auzi și ne miluiești pe noi (Doamne miluiește)

✚ O, Tu, care ai dat harul Duhului Sfânt nu numai oamenilor, ci și femeilor, uită-te acum, Doamne, spre aceste slujitoare ale Tale, chemă-le la slujba Ta, trimite, Doamne, peste ele darul Duhului Tău Sfânt, păstrează-le în credința ortodoxă, ca ele să poată întotdeauna împlini slujirea Ta fără vină, după bunăvoința Ta. Că Ție se cuvine slava și închinarea, Tatălui, Fiului și Duhului Sfânt. Ne rugăm Ție, Doamne, auzi-ne și ne miluiește (Doamne miluiește)

✚ O Sfinte Dumnezeule, Tu, Care te uiți la femeile smeaita, Tu, care ai ales atât pe cei slabi cât și pe cei puternici, și pe cei cinștiți și pe cei slabi, trimite harul Duhului Tău asupra acestor slujitoare ale Tale. Întărește-le în neprihănirea Ta, ca urmând poruncile Tale și slujind în casa sfințeniei Tale, să fie vase de cinste pentru a te

proslăvi pe Tine. Rugămu-ne, Doamne, auzi-ne pe noi și ne miluiește (Doamne miluiește)

✙ Dăruiește-le, Doamne, puterea de a merge cu bucurie în calea învățăturilor Tale pe care le-ai rânduit ca o poruncă pentru slujirea lor. Dăruiește-le, Doamne, duhul umilinței, tăriei, laudei, răbdării și îndurării, astfel încât, purtând jugul Tău cu bucurie și perseverență în luptă, să poată câștiga cununa slujirii. Rugămu-ne, Doamne, auzi-ne pe noi și ne miluiește (Doamne miluiește)

✙ Da, Doamne, Tu, care cunoști slăbiciunea noastră, fă-le desăvârșite pe slujitoarele tale, ca să poată îndeplini slujirea femeilor, să viziteze pe femeile bolnave și pe cele absente din biserică, îngrijind femeile sărace și nevoiașe, ajutând femeile adulte în ziua botezului lor, instruind femeile catehumene și menținând ordinea printre femeile din biserică. Dă-le lor puterea de a se edifica și de a fi un exemplu bun; sfințește-le; iluminează-le; dă-le înțelepciune. Căci Tu ești binecuvântat și slăvit, Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt. Rugămu-ne, Doamne, auzi-ne pe noi și ne miluiește (Doamne miluiește)

✙ Ascultă rugăciunile noastre, Doamne, și trimite asupra lor binecuvântare de la Duhul Sfânt, pentru ca ele să poată îndeplini slujirea Ta fără de osândă și să ofere un ideal de viață sfințită. Binecuvântează, Doamne, aceste femei pe care le-ai răscumpărat cu sângele Tău prețios. Rugămu-ne, Doamne, auzi-ne pe noi și ne miluiește (Doamne miluiește)

Diaconul: Domnului să ne rugăm.

Episcopul completează rugăciunea, spunând:

✙ Pentru pacea Bisericii Sfinte, Catolice și Apostolice, Domnului să ne rugăm (Doamne miluiește)

✙ Pentru slujirea femeilor din Biserică, pentru femeile sărace și bolnave și pentru femeile care sunt catehumene, Domnului să ne rugăm (Doamne miluiește)

✙ Pentru cei care sunt puși înainte pentru slujba consacrării, recomandați de cei care i-au pus pe ei înainte, ca Domnul să le dea har și putere și să binecuvinteze slujirea lor, așa cum a binecuvântat slujba lui Phoebe din vechime, Domnului să ne rugăm (Doamne miluiește)

Și, în cele din urmă, fă-ne vrednici să spunem cu mulțumire: *Tatăl nostru, care ești în Ceruri ...*

După aceea, episcopul face de trei ori semnul crucii peste ele, după cum se obișnuiește (fără să-și pună mâna pe ele), spunând de fiecare dată:

(Numele)... este consacrată în Sfânta Biserică Ortodoxă Coptă a lui Dumnezeu (În numele Tatălui ...)

Apoi, el binecuvântează veșmintele puse deoparte pentru femeile consacrate, făcând semnul Crucii peste ele de trei ori, iar ele le îmbracă.

Apoi se citește următoarea exortatie:

Exortăția specială pentru femeia consacrată

Trebuie să știi, binecuvântată fiică, că Domnul te-a ales pentru slujire ca femeie consacrată în Sfânta Biserică. Să respecti poruncile, să ai grijă să fii fără vină, să păstrezi veșmântul consacrării neîntinat. Uplete-ți gura de lauda lui Dumnezeu, rămâi întotdeauna în plinătatea harului prin participarea la Sfintele Taine. Să umbli în ascultare față de părintele tău, episcopul, și față de cei care te călăuzesc pe calea lui Dumnezeu. Să fii credincioasă doctrinei și slujirii care ți-au fost încredințate de Biserică. Și fie ca Domnul să-ți dea putere prin harul Său și să te numere printre fecioarele cele înțelepte, miresele binecuvântate ale lui Hristos.

După aceea, slujba se termină în mod obișnuit (Amin. Aliluia ...), cu binecuvântarea și: **Tatăl nostru care ești în ceruri ...**

Femeile consacrate participă la Sfânta Liturghie și primesc Sfintele Taine.

(Trad. din araba în engleză de Hilary Kilpatrick)

Sursa: The Coptic Orthodox Patriarchate, *Lā'ihat al-mukarrasāt allatī aqarrahā al-majma' al-muqaddas ma'a bāqī shu'ūn al-mukarrasāt* (Rânduiala de consacrare a femeilor aprobată de Sfântul Sinod, împreună cu alte chestini legate de consacrarea femeilor), Cairo, Maktabat usqufiyat al-shabāb, 2013, p. 28-36.